

ФІНАНСОВА ЗВІТНІСТЬ ЯК ІНФОРМАЦІЙНЕ ДЖЕРЕЛО ЕЛЕКТРОННОГО КОНТРОЛЮ

На сучасному етапі розвитку економіки суспільства загалом спостерігається впровадження сучасних інформаційних систем і технологій у всі сфери діяльності. Тому питання проведення електронного аудиту та шляхи його впровадження в Україні є актуальними. Цьому сприяє ціла низка факторів, до яких варто віднести такі: прискорену комп'ютеризацію суспільства, яка спостерігається останні десятиліття; нові підходи до організації праці у всіх сферах діяльності; бурхливий розвиток інформаційних систем і технологій, засобів комунікації тощо. «Інформаційні та комунікаційні технології мають відповідати потребам управління, а також сприяти створенню інформаційного поля, здатного бути основою для формування управлінських рішень» [1, с. 416]. В умовах комп'ютеризації відбуваються значні зміни в системі бухгалтерського обліку, технології здійснення облікового процесу, складання звітності і проведення контролю та управління.

Організація і планування контролю за допомогою комп'ютерів охоплює такі основні процедури: вивчення наявного порядку організації системи збору інформації, технічного і програмного комп'ютерного забезпечення та ефективності його використання, дослідження способів обробки інформації, вивчення методів і носіїв інформації, які використовують для зберігання даних та передавання інформації. Одним із найбільш достовірних та надійних інформаційних джерел здійснення електронного контролю є фінансова звітність суб'єктів господарювання. Відповідно до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» [2] фінансова звітність – це звітність, що містить інформацію про фінансове становища та результати діяльності підприємства. Звіт в електронному вигляді (електронний звіт) – електронний документ, що є формою статистичної звітності або фінансової звітності, сформованою за допомогою програмного забезпечення і поданою респондентом згідно з Порядком подання електронної звітності до органів державної статистики [3]. Електронні звіти з обов'язковими реквізитами, у тому числі з електронним цифровим підписом респондента (його посадових осіб), сформовані та подані відповідно до Порядку подання електронної звітності до органів державної статистики [3], є оригіналами звітів та мають юридичну силу.

До можливих способів подання електронного звіту до адресата звітності сьогодні можна віднести такі:

- передавання за допомогою електронної пошти;
- гарантоване передавання електронного звіту через посередника;
- використання магнітних носіїв інформації.

Для подання електронного звіту до адресата звітності респонденту необхідно мати таке:

- програмне забезпечення для формування електронних звітів відповідно до уніфікованого формату;
- доступ до Інтернету та можливість відправлення/приймання;
- чинні посилені сертифікати відкритих ключів, сформованих акредитованим центром сертифікації ключів для уповноважених посадових осіб респондента, підписи яких є обов'язковими для державної статистичної та/або фінансової звітності на папері;
- надійний засіб електронного цифрового підпису.

Можливість та необхідність у використанні фінансової звітності як надійного джерела електронного контролю визначається та підтверджується таким:

- 1) фіксованою формою та переліком показників, які затверджені законодавчо на загальнодержавному рівні;
- 2) регламентованим (раз на квартал, після закінчення року тощо) терміном подання звітності;
- 3) порівняно невелика та затверджена нормативно кількість показників, які подані у затвердженому нормативно порядку, та кодами;
- 4) національні форми звітності, які мають однаковий формат та форму, затверджену нормативно;
- 5) технологія надання електронної звітності електронною поштою, що доступно, дешево, просто та зрозуміло.

Достовірність звітності, тобто відсутність помилок, що виникли при передаванні, підробок і перекручень при використанні електронної пошти підтверджує електронний цифровий підпис. Пересвідчитися у тому, що електронний цифровий підпис, яким підписаний документ, належить саме відповідній особі, можна за допомогою центру сертифікації, який видав цей підпис. Підтвердити те, що адресат отримав листа електронної пошти, а також те, що він його прочитав, можна, встановивши спеціальні атрибути «Підтвердження доставки» та «Підтвердження прочитання» у самому листі.

До факторів, що гальмують упровадження електронного контролю, можна віднести перешкоди до запровадження електронного звітування в Україні. С. В. Івахненко [4] виділяє нормативні, ринкові та технічні. Головною технічною перешкодою на шляху впровадження електронного подання звітності підприємствами є недостатня кількість користувачів Інтернету,

викликана значною вартістю послуг, їх поганою якістю, а також недостатнім освітнім рівнем населення в галузі інформаційних технологій. Для впровадження електронного звітування в Україні автор пропонує узгодити національні стандарти електронної звітності з міжнародними та вжити суттєвих заходів для розвитку інфраструктури надання послуг Інтернету з метою зниження ціни на послуги, підвищення їх якості та збільшення кількості підприємств, які використовують їх у господарській діяльності. На сьогодні в Україні існує неузгодженість українських форматів електронної звітності зі світовими і порівняно незначне використання Інтернету в бізнесі.

Під час здійснення аудиторського комп'ютерного контролю часто виникає необхідність у застосуванні прийомів спеціального програмного забезпечення і комп'ютерної техніки. Основними причинами цього є відсутність вхідних паперових документів; виконання деяких операцій комп'ютером без формування документальної копії або розшифрування; недостатня надійність систем комп'ютерного захисту; відсутність стандартних засобів отримання контрольної інформації для візуального вивчення; неможливість доступу до даних, які зберігаються у файлах і можуть бути прочитані тільки за допомогою комп'ютера.

Для успішного впровадження електронного контролю та звітування в Україні у цьому процесі повинні брати участь інші зацікавлені сторони: держава, розробники програмного забезпечення, контролюючі органи, аудитори та суб'єкти господарської діяльності.

Список використаної літератури

1. Бухгалтерський облік і контроль державного сектору в умовах модернізації управління державними фінансами: у 2 т. / за ред. Л. Г. Ловінської. Київ: ДННУ «Акад. фін. управління», 2003. 566 с.

2. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України (редакція від 05.10.2017). URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2164-19>.

3. Порядок подання електронної звітності до органів державної статистики (редакція від 09.06.2017). URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0408-11>.

4. Івахненко С. В. Електронні технології звітування як передумова аналізу та контролю фінансової звітності. *Облік і фінанси АПК: бухгалтерський портал*. URL: <http://magazine.faaf.org.ua/elektronni-tehnologii-zvituvannya-yak-peredumova-analizu-ta-kontrolyu-finansovoi-zvitnosti.html>

ЕЛЕКТРОННИЙ АУДИТ: СВІТОВІ НАДБАННЯ ТА ВІТЧИЗНЯНІ РЕАЛІЇ

**ДЕРЖАВНА ФІСКАЛЬНА СЛУЖБА УКРАЇНИ
УНІВЕРСИТЕТ ДЕРЖАВНОЇ ФІСКАЛЬНОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ
НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ІНСТИТУТ ФІСКАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ**

ЕЛЕКТРОННИЙ АУДИТ: СВІТОВІ НАДБАННЯ ТА ВІТЧИЗНЯНІ РЕАЛІЇ

Збірник матеріалів
науково-практичного круглого столу
(Ірпінь, 26 жовтня 2018 р.)

Мережеве електронне видання

**Ірпінь
2018**

УДК 657.6:004
ББК 65.052.8
Е-50

*Рекомендовано до друку як електронне видання
Вченою радою Науково-дослідного інституту фіскальної політики
(протокол № 9 від 13.12.2018)*

Редакційна колегія:

Пашко П. В., д.е.н., професор, заслужений діяч науки і техніки України (голова);
Цимбал П. В., д.ю.н., професор, заслужений юрист України (заступник голови); **Коротун В. І.**,
к.е.н., с.н.с. (заступник голови); **Данилова О. М.** (заступник голови); **Білецька Г. М.**, к.ю.н.;
Подік І. І., к.е.н.; **Ковтунович Н. Л.**; **Габорак Т. А.**

Е-50 Електронний аудит: світові надбання та вітчизняні реалії: збірник матеріалів науково-практичного круглого столу, 26 жовтня 2018 р.. Ірпінь: НДІ фіскальної політики, 2018. 64 с.

Збірник містить матеріали науково-практичного круглого столу «Електронний аудит: світові надбання та вітчизняні реалії», який відбувся 26 жовтня 2018 року.

У публікації розкрито теоретико-правові засади функціонування інституту електронної перевірки, досліджено світову практику проведення е-аудиту, охарактеризовано спеціалізоване програмне забезпечення аналізу даних як необхідна складова проведення е-аудиту та надано пропозиції щодо вдосконалення контрольно-перевірочної функції фіскальних органів завдяки впровадженню е-аудиту.

Видання розраховане на науковців, викладачів, працівників органів державної влади, студентів та аспірантів, а також усіх, хто цікавиться окресленою проблематикою.

**Редакційна колегія не завжди поділяє позицію авторів.
За точність викладеного матеріалу відповідальність покладається на авторів.**

УДК 657.6:004
ББК 65.052.8

Наукове видання

3,16 умовн.-друк. арк. Об'єм файлу – 1,51 МБ.

Виготовлювач

08200, Науково-дослідний інститут фіскальної політики, вул. Університетська, 31.
тел.: (04597) 604-75.

© Науково-дослідний інститут фіскальної політики, 2018
© Університет державної фіскальної служби України, 2018

ЗМІСТ

Білецька Ганна Миколаївна РОЛЬ ЕЛЕКТРОННОГО АУДИТУ У ПРОЦЕСІ ВДОСКОНАЛЕННЯ КОНТРОЛЬНО-ПЕРЕВІРОЧНОЇ ФУНКЦІЇ ФІСКАЛЬНИХ ОРГАНІВ.....	6
Гайдучок Тетяна Станіславівна, Дмитренко Ольга Миколаївна ПЕРСПЕКТИВИ ВИКОРИСТАННЯ Е-АУДИТУ В УКРАЇНІ	8
Дейнека Олександр Несторович ОСОБЛИВОСТІ ПРОВЕДЕННЯ АУДИТУ НА ОНЛАЙН-ПЛАТФОРМАХ БРОНЮВАННЯ У ТУРИЗМІ.....	11
Кармаліта Марія Володимирівна ОСОБЛИВОСТІ ПРОВЕДЕННЯ ЕЛЕКТРОННОГО АУДИТУ У ЗАРУБІЖНИХ КРАЇНАХ: ДОСВІД АЗЕРБАЙДЖАНСЬКОЇ РЕСПУБЛІКИ.....	13
Ковтунович Наталія Леонідівна ХАРАКТЕРИСТИКА СПЕЦІАЛІЗОВАНОГО ПРОГРАМНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ЯКЕ ВИКОРИСТОВУЄТЬСЯ ДЛЯ ПРОВЕДЕННЯ Е-АУДИТУ.....	17
Колесник Богдан Олександрович ОСОБЛИВОСТІ ПРОВЕДЕННЯ ВНУТРІШНЬОГО МАРКЕТИНГОВОГО АУДИТУ НА ПІДПРИЄМСТВАХ	21
Костинець Валерія Володимирівна МАРКЕТИНГОВИЙ ІНСТРУМЕНТАРІЙ АУДИТОРСЬКИХ ПЕРЕВІРОК ТУРИСТИЧНОГО БІЗНЕСУ ПРИ ВИКОРИСТАННІ СУЧАСНИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ.....	24
Костинець Юлія Володимирівна МАРКЕТИНГОВИЙ АУДИТ У ЦИФРОВІЙ ЕКОНОМІЦІ	27
Куценко Анастасія Олександрівна ЕЛЕКТРОННИЙ АУДИТ НА ОСНОВІ ПОДАТКОВОГО ФАЙЛУ: СВІТОВИЙ ДОСВІД ТА ПЕРСПЕКТИВИ ДЛЯ РОЗВИТКУ В УКРАЇНІ	30
Лізніченко Євгенія Михайлівна АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ КОМП'ЮТЕРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ АУДИТУ ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ СИСТЕМИ	34

Микитенко Тетяна Владиславівна	
МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД ПРОВЕДЕННЯ ЕЛЕКТРОННОГО АУДИТУ ТА ЙОГО ЗАПРОВАДЖЕННЯ В УКРАЇНІ.....	37
Олійник Олег Ігорович	
ПРОБЛЕМИ ВПРОВАДЖЕННЯ Е-АУДИТУ В УКРАЇНІ.....	40
Пилипчук Андрій Зіновійович	
ДЕРЖАВНИЙ ФІНАНСОВИЙ КОНТРОЛЬ У СИСТЕМІ БЮДЖЕТНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ	42
Подік Іванна Іванівна	
ПОДАТКОВИЙ АУДИТОРСЬКИЙ ФАЙЛ ЯК ОСНОВА Е-АУДИТУ В УКРАЇНІ.....	46
Проданик Василь Михайлович	
ОСОБЛИВОСТІ ІНФОРМАЦІЙНОГО УПРАВЛІННЯ ТА КОНТРОЛЮ У СФЕРІ ПІДПРИЄМНИЦТВА.....	49
Сторожук Тетяна Миколаївна	
ФІНАНСОВА ЗВІТНІСТЬ ЯК ІНФОРМАЦІЙНЕ ДЖЕРЕЛО ЕЛЕКТРОННОГО КОНТРОЛЮ.....	52
Талько Ірина Юріївна	
ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АУДИТУ ТУРИСТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....	55
Шинкарьов Андрій Миколайович	
СУЧАСНИЙ СТАН ЕЛЕКТРОННОГО УПРАВЛІННЯ, КОНТРОЛЮ ТА АУДИТУ Й ОСОБЛИВОСТІ ВЗАЄМОДІЇ УЧАСНИКІВ ІНФОРМАЦІЙНОГО СУСПІЛЬСТВА.....	57
Шкуренко Наталія Григорівна	
ОСОБЛИВОСТІ ВІДПРАЦЮВАННЯ РИЗИКІВ У КОНТРОЛЬНО-ПЕРЕВІРОЧНІЙ РОБОТІ	60
Штулер Ірина Юріївна	
ВЕКТОРИ ГОМЕОСТАЗИСУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІЧНОЇ СИСТЕМИ: АКЦЕНТИ ПОЛІТИКИ І ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ.....	62